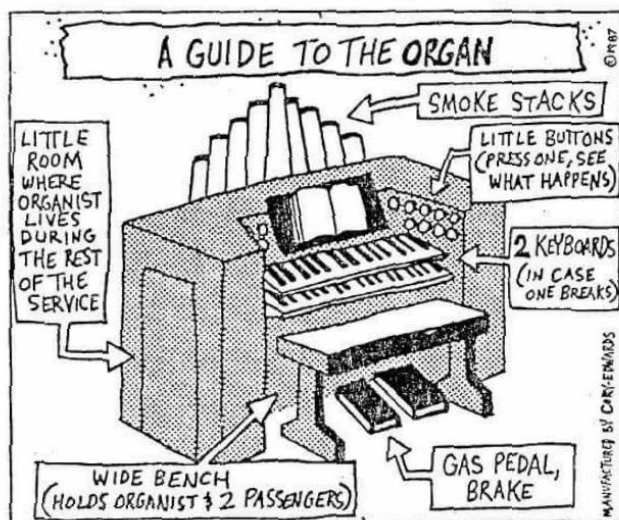

Varhany???

Varhany!!!

- **Varhany jsou veliký nástroj, umím si je představit ve velikém kostele, ale co ta naše malá modlitebna? Vejdou se sem vůbec?**

Vejdou, stály by zhruba mezi futry dveří do modlitebny a presbyterny (na šířku jsou zhruba: 2.5m), jejich hloubka by byla: 1.7m (čili tolik by zasahovaly do prostoru) a jsou v nejvyšším budě vysoké: 3m - v modlitebně máme krásně vysoký strop, takže se bez problému vejdou. Hmotnost je kolem 1 tuny. V příloze naleznete i fotografii původní instalace varhan.

- **Proč se jich původní majitel zbavuje – máme opravdu jistotu, že jsou v bezvadném stavu?**

V kostele ČCE v Praze-Libni (Husova kaple) nástroj sloužil pro bohoslužebné účely velmi dobře – ovšem v kostele byl vystaven velkým teplotním rozdílům, které mu neprospívaly. U nás tento problém nehrozí – i když je náš kostel zrovna prázdný, stále je v zimě temperován na přijatelnou teplotu.

- **Mám strach, že síla zvuku varhan v relativně malém prostoru přehluší zpěv, případně další nástroje. Jdou vůbec nějak ztlumit?**

Varhany, které bychom rádi pořídili (mimořádně, kdo rád googluje – jsou od varhanáře Turnwalda st.) mají dva manuály a pedál. Níže uvedený detailní popis mimo jiné říká, že lze použít jak k sólovému zahájení či závěru bohoslužeb, tak k doprovodu zpěvu i společně s jinými nástroji. Nad rámec bohoslužeb na nich lze samozřejmě hrát skladby skvosty klasické hudby – kdo by neznal např.

Bachovu Tokátu a fugu d moll? Původní domov varhan byl navíc prostor srovnatelné podlahové plochy jako náš, výška stropu je u nás dokonce větší. Varhanář, který by je u nás instaloval, ale hlavně může navíc intonaci novému místu přizpůsobit a tedy např. ztišit podle potřeby již při instalaci. Pro crescendo (zesílení zvuku) či decrescendo (zeslabení zvuku) během hry mají nožní ovladač.

1. manuál disponuje těmito registry - **Kryt 8'** - kryty se vyznačují dutým, vřelým zvukem (8' znamená, že zní v základní poloze), jsou to jemnější registry, dále **Principál 4'** - principálové hlasy patří k základním registrům varhan, mají jasný a pevný tón, (4' znamená, že zní o oktávu výš), **Flétna 2'** - měkký zvuk, flétnové registry jsou základem zvukové barevnosti varhan, mohou na sebe vázat principály, ale i další registry, které s flétnami dobře splývají (2' znamená, že zní o dvě oktávy výš), **Mixtura 1 1/3' 3x** - mixtura patří do smíšených hlasů, tzn. na každé klávese zní několik píšťal, zde 3x znamená tři řady, tyto mixtury se používají ve spojení registrů 16', 8', 4', je to takový "lesk" varhan.

Základním požadavkem varhan je, aby byly schopny vytvořit plný a zářivý zvuk **pléna**. (Vyžadují ho hlavně varhanní formy jako preludia, fugy, tokáty...vhodné pro introit nebo závěr bohoslužeb.)

Pléno tvoří základní polohy /16'/, 8', 4', 2', a mixtura - což na těchto varhanách je splněno. Pro doprovod písní ideálně 8' a 4' (popř. 2')

2. manuál - Silvestrina 8' - neboli flétna lesní, opět jemný registr, **Trubicová flétna 4'** - opět flétnový registr - tyto dva registry v kombinaci ideální pro **doprovod vokální, nebo instrumentální hudby**, **Oktáva 2'** - principálový registr, tudíž základní registr, **Larigot 1 1/3' - 2 2/3'** - patří k alikvótním registrům, při nichž zní po stisku klávesy kvinta nebo tercie, nebo některý jiný parciální tón, alikvótní registry zesilují určité harmonické tóny základních registrů a v jejich spojení vytváří **nové zvukové barvy**.

Pedál - Subbas 16' - temně znějící kryt v pedálu. (tento registr je v podstatě na každých varhanách), **Bordun 8'** - opět kryt, měkké barvy oba dva registry

Varhany disponují dále spojkami - **I : P 8'** - spojka 8' registru z 1. manuálu do pedálu (dobré využití při plénu, nebo cantu firmu v pedále), **spojka II : I 8'** - tato spojka spojí druhý manuál s prvním v osmistopé poloze

Tremolo - způsobuje výchvěv registrů

Žaluzie pro celý nástroj - nožní ovladač nad prahem pedálu - umožňuje varhaníkovi plynulé zeslabení nebo zesílení manuálu.

- **Bude se stále doprovázet na klavír, kytaru, klarinet, případně další nástroje?**

Samozřejmě. Pořízení varhan neznámá závazek, který by nás nutil hrát na ně za každou cenu – tam, kde se více hodí kytara, přece nebudou nyní hrát varhany jen proto, že je máme. Podobně je to i s ostatními nástroji. Jsme vděční za to, že doprovod je u nás dlouhodobě pestrý a mnoho lidí je na něm ochotno se podílet. Lze říct, že tam, kde se doprovázelo na harmonium, se nyní bude doprovázet na varhany. Stejně tak to je i s výběrem písní – kazatel se snaží vybírat písně tak, aby vhodně doplnily kázání a melodie či slova našly cestu k posluchačům – bez ohledu na to, jsou-li to právě staré kancionálové písně nebo písně z dodatku. Varhany každopádně proti stávajícímu harmoniu přinesou výrazně hlubší hudební požitek a účastníkům bohoslužeb se s nimi bude lépe a více od srdce zpívat.

- **Kromě náhrady za dosluhující harmonium, plánuje se další využití varhan? Vždyť jsme na harmonium doprovázeli třeba jen dvě, tři písně během bohoslužeb, jsou opravdu třeba?**

Ano, naše harmonium je opravdu na hraně své životnosti a i když s pravidelnými opravami ještě stále hraje, jeho náhradu budeme muset řešit, ať chceme nebo ne. Samozřejmě, zvažovaných možností bylo více – např. také elektronické klávesy, které umí i zvuk varhan nebo digitální varhany. Digitální varhany jsou však výrazně dražší a elektronické klávesy zase nejsou varhanami – schopnosti varhanice se tak nebudou moci naplno projevit a byli bychom výrazně ochuzeni o hudební zážitek. V obou případech jde také pouze o digitální imitaci pravého zvuku varhan – zvuku opravdových píšťal se nemůže vyrovnat.

Potenciál varhan ale výrazně přesahuje bohoslužebné využití – je zde možnost např. vystoupení na Noci kostelů, mohli bychom např. pro veřejnost udělat koncert při příležitosti instalace varhan atp. Ano, naše varhanice je ochotna nastudovat a provést varhanní skladby pro potěchu ostatních. Srdečné díky – určitě je to další a velmi vhodná příležitost, jak se přiblížit lidem, kteří o našem kostele a evangelicích ještě neslyšeli, byť v Benešově bydlí léta.

- **A kdo že ta naše varhanice vlastně je?**

Daniela – tu přece známe. Možná o ní ale třeba nevíme, že po konzervatoři, kde hru na varhany studovala, vystudovala Hochschule für Kirchenmusik (vysoká škola pro církevní hudbu) v Drážďanech. Máme tedy velké štěstí, že profesionálka, jež doprovází bohoslužby od svých 13-ti let, slouží nyní v našem kostele. Varhany, které chceme pořídit, nepocházejí z nějakého bezejmenného second-handu nástrojů pochybné kvality – prodávající jsou lidé z branže, které Daniela osobně zná a důvěřuje jim.

- **100 tisíc? Kde na to sbor vezme po všech těch výdajích, co v poslední době měl kvůli rekonstrukci bytu? Zbudou peníze na střechu, okna atp.?**

Peníze. Samozřejmě, měli jsme velké výdaje a tohle je také nemalý výdaj – jde o 50 tisíc korun za nástroj a 50 tisíc korun za jeho instalaci varhanářem (tj. profesionální stavitel varhan, který jim rozumí od fyziky jednotlivých píšťal do posledního šroubku, kterým vše drží pohromadě). Koupí zvažovali starší velmi důkladně a dlouhou dobu. Někteří jsou ochotni přispět většími částkami – finanční zátěž kostela tedy nehrozí. Varhany budou ke koupě navíc až v příštím roce (předpokládaná doba instalace je léto 2021), staršovstvo může do té doby také zvážit případně další záměry (např. výměnu oken nebo renovaci střechy) a jejich vhodné načasování či případně možnosti spolufinancování z církevních zdrojů.

- **Případné další dotazy ve spolupráci s Danielou rádi zodpovíme.**

starší sboru

